

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXXI (65) • ŠTEV. (Nº) 3

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 19 de enero - 19. januarja 2012

V PRIČAKOVANJU NOVEGA

URŠKA MAKOVEC

December je postregel z nekaj močnimi dogodki, ki jih lahko vzamem za popotnico v novo leto. Volilna nedelja in njej sledeče dogajanje sta me naučila, da – kako banalno – ni vse tako črno, kot se na prvi pogled mogoče zdi. Zavedla sem se, da je zaupanje v božjo Previdnost obtičalo v mojem zasebnem življenju, v družbenopolitično dogajanje pa ga nisem prenesla. Nespametno! Le malokateri preobrat na boljše pride po mirni poti, temveč potrebujemo streznitev, katarzo. In čeprav bi dogodki v prihodnjih mesecih vodili v politično katastrofo, bo ta lahko le priložnost več, da sebe in svojo politično opcijo okrepimo. Pred volitvami sem si želela, da bi bil četrti december dan političnega preporoda Slovenije. Kljub prvemu šoku se mi vedno bolj dozdeva, da smo z razpletom le korak bliže temu in da je rezultat zadnje volilne nedelje najboljši, kar se nam je v danih razmerah lahko zgodilo! Preporod namreč ne pomeni zmage na volitvah, ampak spremembe v glavah državljanov. Do teh je še daleč, a pridobili smo nekaj časa.

Druga pomembna decembrska točka je bila odločba ustavnega sodišča glede referendumov o družinskem zakoniku. Ob sicer pričakovani odločitvi smo bili spet priča premnogim komentarjem politikov (pa tudi »elitnih« pravnikov (!), kot npr. ministra za pravosodje), ki si drznejo kritizirati odgovor najvišje pravne avtoritete v državi, in to sploh ne s pravnimi, ampak s političnimi argumenti! Sodišče je na tehnično vprašanje, kot ga je postavil državni zbor, odgovorilo izključno tehnično in se ni spuščalo v vsebinsko presojo. Logično, mar ne? »Eliti« očitno ne. Znova so svojo vdanost vladajoči politiki dokazali mediji, ki so na veliki zvon obešali »tesno« odločitev. Ta je bila sicer res sprejeta s petimi glasovi za in štirimi proti, a odklonilni ločni mnenji ne govorita o tem, da bi referendum moral biti prepovedan, ampak da bi zahteva državnega zbora morala biti celo zavržena.

Za prijetni del popotnice v novo leto pa je prav na božični dan poskrbel Jože Možina s filmom o Petru Opeki, ki v bedi smetiščarjev v duhu že zgoraj omenjenega zaupanja kliče k »prepovedi« strahu in »uzakonjenju« veselja – tudi do novega in neznanega, ki prihaja. Kot je zapisal Marko Rijavec v goriškem tedniku *Novi glas*, bo novo leto veselo, če bomo večkrat slišali o odpuščanju kot odpuščanju, o skromnosti kot zategovanju pasu in bomo strah nadomestili s pričakovanjem.

(Po Družini)

Sedaj še knežji kamen?

Na avstrijskem Koroškem se je ponovno razvnela razprava o zgodovinskem knežjem kamnu, na katerem so pred več stoletji ustoličevali slovanske, kasneje pa koroške kneze.

Zgodovinarji so bili doslej enotnega mnenja, da gre za slovansko šego, nedavno pa so nekateri avstrijski zgodovinarji do »drugegačnega ugotovitve«. Ukradli so nam Koroške. Sedaj še Knežji kamen?

Kot je poročala avstrijska tiskovna agencija APA, je slovenska stran protestirala, na proteste pa je v nedeljo odgovoril referent za kulturo na avstrijskem Koroškem Haradl Dobernig.

»Knežji kamen ni slovanski pravni spomenik,« je dejal Dobernig. Arheologa iz avstrijske Koroške Heimo Dolenz in Christian Baur sta namreč prepričana, da je knežji kamen, ki je del rimskega stebra, »postslovanski«. Peter Stih z ljubljanske univerze je drugačnega mnenja: »Seveda je knežni kamen slovanski pravni spomenik.« Stih je nedavno avstrijske »ugotovitve« zavrnil kot »velik nesmisel«. Muzej dežele avstrijske Koroške je

sicer nedavno sporočil, da naj bi v »sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti ter celovško univerzo Alpe-Adria obdelali za zgodovino Koroške in Slovenije tako zelo pomembno vprašanje in vprašanje knežjega kamna znanstveno skupaj razrešili.«

Knežji kamen tokrat ni prvič jabolko spora med Slovenijo in avstrijsko Koroško. Za obe je sicer eden od simbolov državnosti oziroma dežele. Ko je Slovenija ob uvedbi evra sprejela odločitev, da bo knežji kamen na kovancu za dva centa, se je takratni deželni glavar avstrijske Koroške Jörg Haider odločil, da bo podoba knežjega kamna natisnil na vse uradne dokumente dežele avstrijske Koroške. Od leta 2006 je knežji kamen na ogled v dvorani grbov v prostorih deželnega zbora avstrijske Koroške.

Še vedno brez vlade

Položaj imenovanja nove vlade v Sloveniji se zapleta in naš rok tiskanja in izhajanja ni ravno v skladu s političnim tempom v Ljubljani. Vrh tega sedaj Svobodna Slovenija odhaja na tritedenski dopust, s čimer bo naše poročanje obviselo v zraku.

V glavnem zapišimo, da Zoran Jankovič ni uspel s svojim namenom, da postane novi predsednik vlade. Kot smo zapisali, je Jankovičeva Pozitivna Slovenija (28 poslancev) doslej dogovor s Pahorjevo Socialno Demokracijo (10 poslancev) in upokojensko stranko (DeSUS, 6 poslancev), kar ji je zagotavljalo 44 glasov. Ostala dva potrebna pa, da sta bila »zagotovljena«. Glasovanje v Državnem zboru je potekalo v sredo 11. januarja in kljub napovedim, da ima zagotovljene glasove, ni prejel potrebne podpore 46 poslancev. Zanj niso glasovali niti vsi predstavniki strank, ki so sklenile koalicijski sporazum, saj je zanj glasovalo le 42 članov slovenskega parlamenta.

To dejstvo je seveda postavilo na glavo vse načrte in sprožilo gibanje, ki naj bi pripeljalo do desnosedinske vlade. Štiri desnosedinske stranke so v prilogi h koalicijski pogodbi, parafirani že v nedeljo 6. januarja, zapisale, da bodo za mandatarja predlagale prvaka SDS Janeza Janšo. Vendar je to odvisno predvsem od tega, ali se bodo uskladili še z DeSUS. Pogodbo o koalicijskem sodelovanju so sicer poslali tudi SD.

Koalicijska pogodba, ki ima

naslov »Pogodba za Slovenijo 2012-2015«, je skupaj z omejenjo prilogo v petek 13. prišla v javnost. Kot je iz dokumenta razvidno, naj bi se predsednik SDS Janez Janša, predsednik Liste Virant Gregor Virant, predsednik SLS Radovan Žerjav in predsednica stranke NSi Ljudmila Novak zavezali, da bodo njeno vsebino takoj, ko bo možno, uskladili tudi z DeSUS. Usklajeno koalicijsko pogodbo naj bi nato predložili v sprejem na pristojne organe strank. Takoj, ko bi jo uskladili še z novim koalicijskim partnerjem, pa naj bi »s« podpisi vseh poslank in poslancev podpisnikov te koalicijske pogodbe podpisali in vložili v DZ predlog za Janeza Janšo kot mandatarja.

In kako naprej? Če bo drugi krog volitev mandatarja potekal 30. januarja in kandidat ne bo izvoljen, bomo najpozneje 8. februarja izvedeli, ali je bil premier izvoljen v tretjem krogu ali pa bomo šli na volitve.

Predsednik DZ Gregor Virant je pred dnevi napovedal, da bo seja parlamenta, na kateri bodo poslanci v drugem krogu volili predsednika vlade, predvidoma v ponedeljek, 30. januarja. Po ustavi in poslovniku DZ imajo predsednik republike, poslanske skupine ali najmanj deset poslancev 14 dni časa, da po zavrnitvi prvega kandidata za predsednika vlade predlagajo novega kandidata za mandatarja. Zoran Jankovič je v DZ »padel« 11. januarja, skrajni rok za vložitev novih kandidatov se tako izteče

prihodnjo sredo, 25. januarja. Glasovanje v drugem krogu, v katerem se najprej glasuje o kandidatu predsednika republike, če ta ni izvoljen, pa o drugih kandidatih po vrstnem redu vložitve predlogov, je možno najprej 48 ur in najkasneje sedem dni od vložitve kandidatur. Poslanci morajo torej o kandidatu ali kandidatih za mandatarja glasovati najpozneje 1. februarja.

Če bi glasovanje v drugem krogu potekalo 30. januarja, bi bil »časovni razpored« naslednji: V primeru potrditve novega premierja bi moral slednji najpozneje v 15 dneh, torej do 14. februarja, predlagati listo kandidatov za ministre. Kandidati se morajo najpozneje v sedmih dneh, torej do 21. februarja, predstaviti pristojnemu odboru državnega zbora, predsednik odbora pa mora najpozneje v dveh dneh, torej do 23. februarja, poslati poročilo o zaslišanju kandidata predsedniku DZ, ki lahko takoj skliče sejo. Poslanci glasujejo javno, z večino opredeljenih glasov, in sicer o listi kot celoti.

Če pa v drugem krogu 30. januarja ne bi dobili predsednika vlade, bi ostala še zadnja možnost, tretji krog volitev. Ta bi bil izveden, če bi tako odločili poslanci z večino opredeljenih glasov najpozneje 48 ur po neuspešnem glasovanju v drugem krogu, torej do 1. februarja. V nasprotnem primeru mora predsednik republike razpustiti parlament in razpisati predčasne volitve.

Slovenija in Hrvaška izbrali arbitre

Slovenija in Hrvaška sta se dogovorili o imenovanju predsednika in še dveh članov arbitražnega sodišča s seznama Evropske komisije. Predsednik sodišča bo Francoz Gilbert Guillaume, preostala člana pa Nemec Bruno Simma in Britanec Vaughan Lowe.

Evropska komisija je ob tem pozdravila »uspešen zagon arbitražnega procesa med Slovenijo in Hrvaško«. »Navdušeni smo nad tem, da sta se vladi obeh držav dogovorili o imenovanju predsednika arbitražnega sodišča in dveh članov,« so poudarili v komisiji.

Dogovor Ljubljane in Zagreba o treh arbitrih je »zelo dobrodošel signal za pozitiven razvoj dobrih sosedskih odnosov med državama in tudi za regijo Zahodnega Balkana, saj kaže, da je tudi najtežja vprašanja mogoče rešiti z dialogom in sodelovanjem«, je izpostavil komisar Füle in čestital obema državama.

Arbitražni sporazum je bil podpisan 4. novembra 2009 v Stockholmu. V skladu s sporazumom sta morali državi izbrati po enega »nacionalnega« arbitra - slovenski član je Jernej Sekolec, hrvaški pa Budislav Vukas - ter skupaj s seznama komisije še predsednika sodišča in dva člana.

V komisiji so še pojasnili, da so seznam sestavili po pozitivnem srečanju s slovenskim zunanjim ministrom Samuelom Žbogarjem in vodjo hrvaške diplomacije Vesno Pusić minuli teden v Bruslju. To srečanje je po navedbah komisije prispevalo k zagonu arbitražnega procesa.

Premier Borut Pahor je dogovor o imenovanju predsednika in dveh članov arbitražnega sodišča označil za velik uspeh vseh, ki so sodelovali pri mirni rešitvi vprašanja slovensko-hrvaške meje. Kot je dejal v izjavi za medije po srečanju s predsedniki parlamentarnih strank, na delo arbitražnega sodišča gleda z optimizmom.

Kot je pojasnil premier, ki opravlja tekoče posle, imenovanje članov arbitražnega sodišča omogoča, da državi zdaj pripravita memorandum, vendar na srečanju v torek 17. o tem po njegovih besedah niso govorili. Dogovorili so se le, da mora biti postopek po eni strani zelo transparenten, po drugi pa gre za pripravo zagovora, ki mora biti do določene mere zaupen, je dodal.

Pahor je še dejal, da so bili vsi štirje predlagani kandidati za slovensko vlado sprejemljivi, predsednike parlamentarnih strank pa so zgolj obvestili o njihovih imenih, saj je bilo imenovanje članov sodišča v skladu z arbitražnim sporazumom v pristojnosti vlade.

Slovensko zunanje ministrstvo je v sporočilu za javnost zapisalo, da so bili kandidati s seznama Evropske komisije odlični mednarodnopravni strokovnjaki, ki imajo bogate izkušnje na področju razsojanja v meddržavnih sporih, vključno z razmejitvenimi spori.

Na MZZ pričakujejo, da bodo v takšni sestavi zahtevki in argumenti Slovenije primerno naslovljeni in upoštevani ter da bo arbitražno sodišče odločilo pošteno in pravično.

NAŠE REVIJE

Meddobje I/IV 2011

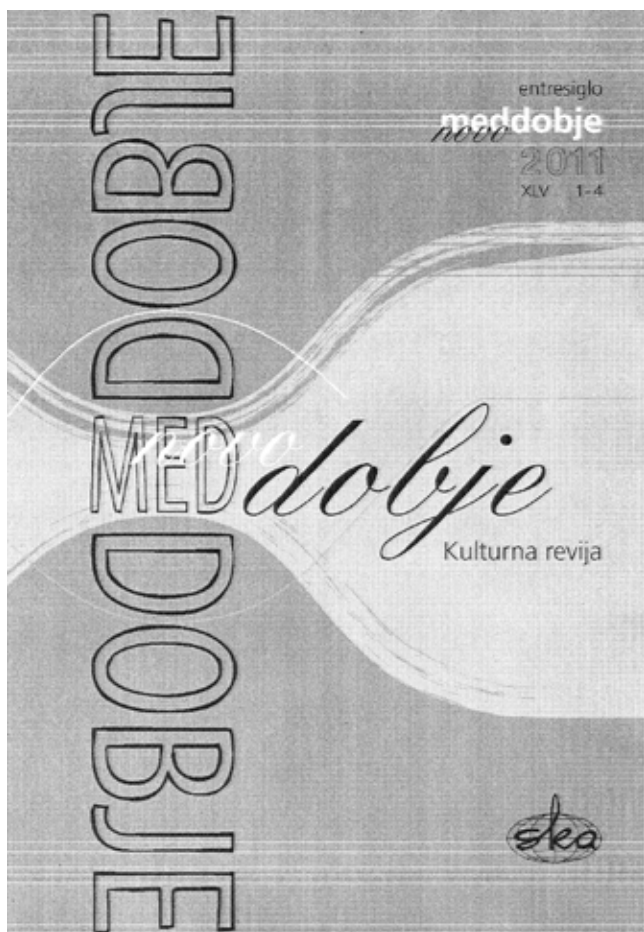
Kot praznično darilo ob koncu leta je na razpolago našim zvestim bralcem Meddobje št. I-IV. Revija Slovenske kulturne akcije vsebuje 160 strani bogatega, zanimivega in raznolikega branja - poezije, proze, kritik in esej.

Pesmi nam posredujejo trije pesniki in ena nova pesnica - vsi živeči v Argentini. Skoraj si ne moremo predstavljati številke Meddobja brez prispevka **Gregorja Papeža**, ki se v petih poezijah poetično približa najglobljim temam: Bog, onostranstvo, veselje, žalost, dvomi, upanje. Prevod poezij je bil na skrbi **Vinka Rode** in **Branka Rebozova**. Ponovno pogrešamo originalni tekst v španščini.

Branko Rebozov pa sem nam tudi predstavi kot avtor verzov »Ljubezen«, kjer se prepletajo življenjske izkušnje in razočaranja - verzi zvenijo filozofsko eksistencialistično. **Lojze Lavrič** pa nam predstavi tri lirične pesmi kot triptih med seboj povezane in poetično bogate v primerjavah in metaforah. To ozračje globoke melanholije in pesimizma pa odpihlja pesnica, katere stvaritev prvič objavimo - občuteno domoljubno pesem Primorke **Veronike Antonič** »Pesem domovini« - in to v obeh jezikih. Pesem je prvič prebrala avtorica sama ob proslavljanju, ki ga je organiziralo veleposlaništvo Republike Slovenije ob 20-letnici slovenske osamosvojitve v Buenos Airesu.

Dr. Marko Kremžar nas ponovno preseneča, tokrat z dramsko zvrstjo »Dve noči«, pasijonska igra v štirih dejanjih. Na podlagi evangeljskega teksta o Kristusovem pasijonu tke z izredno mojstrovino dogodke in temperamentne značilnosti protagonistov: Kristusovih apostolov in učencev, Marije in ostalih žena, ki imajo vsaka svojo vlogo ob tem dogodku. Pojasnilo k tekstu tudi doprinese marsikaj zgolj iz zgodovinskega vidika, saj pisanje dramskih del, ki imajo zgodovinski značaj zahteva dvojno delo - opis dogodkov in primeren pristop v zgodovinskem času, da avtor ne zapade anahronizmu.

Med eseje in razprave pa opredelimo zanimiv spis pisatelja **Leva Detela** pod naslovom *Zapleti v vijugah časa (odlomek iz nastajajoče esejistične knjige)*. Prispevek našega zvestega sodelavca iz Evrope nas preseneča ob povezavi literarnih stvaritev s filo-

zofsko etičnega in estetskega vidika. Dva stavka nam nakažeta povzetek vsebine: »Manjka vpogled v razumevanje ključne zgodovinske in ontološke osi literature« in »Trde vijuge preteklosti se neprestano iztekajo v današnji slovenski čas.«

Lev Detela v vlogi prozaista pod naslovom *Strah in sanje* ponovno dokazuje dovršenost pisateljskega talenta tokrat z realističnim opisom, kjer je vsak kratek stavek jasen, poetičen ter nam kot čopič riše slike vsakdanjega življenja, v ozadju pa lebdi razočaranje protagonista - strica. Ob branju tega opisa pa imamo izhodiščno točko za razmišljanja in izpolnjevanje obrisov dogodkov in oseb.

Naš slavni jubilar akademik **Zorko Simčič** pa ponovno priča, da ni pozabil na SKA in tako kljub neprekinjenemu ustvarjanju in zaposlenosti, nam je estetko obogatil to številko Meddobja s prispevkom *Iz potopisnega dnevnika* (20./22./24. maja 1964 in 25. maja 1967). Navidezno navadni dogodki na potovanju pod peresom **Zorka Simčiča** pridobijo posebno dimenzijo - poustvaritev in simboliko. Branje teh vrstic je pravi literarni posladek.

Iz dnevnika pa z lahkoto »skočimo« na breg spominov. Tokrat imamo zanimivo branje z II. delom reminiscenc lic. **Vladka Jurija Voršiča**. V tej številki pa spomini že deloma

zapuščajo odmeve brezskrbnih dni, saj se približuje druga svetovna vojna in s tem nemška okupacija mesta Celja, ravno pod županstvom Voršičevega očeta. V tej številki nadaljuje v prvem delu z opisi osebnosti celjskega mesta; sledijo teksti, ki imajo deloma etnološki značaj: prehrana, igrače, navade, sprehodi, šport, kulturne predstave itd. Drugi del pa se preliva v zgodovinske dogodke, ki se ob nemški okupaciji končajo za Voršičevo družino v Ljubljani. Članek ilustrirajo izbrane fotografije.

Ob 130-letnici rojstva **dr. Antona Breznika** pa predstavimo našim bralcem nagovor, ki ga je imel ob tej proslavi sam kardinal **dr. France Rode** - Breznikov sorodnik, v lhanu 19. junija 2011. Bogati podatki in misli o slovenskem slovničarju kot duhovniku in kot učitelju jezika - prepletanje obeh poklicev v čast Bogu, slovenstvu in kulturi.

V tem Meddobju je tudi prisotna izredno natančna in kvalitetna likovna kritika izpod peresa Milčka Komele, ki s strokovno natančnim estetskim in psihološkim vidikom analizira razstavo znanega umetnika **Ivana Bukovca** in stalno same sebe presegačo slikarke in fotografinje prof. **Adriane Omahna** pod naslovom *Labirint med dvema svetovoma*.

Kot likovna priloga sta ravno dve izbrani in kvalitetni sliki priznanega umetnika **Ivana Bukovca**, ki estetsko dokazujeta ustvarjalno moč in napredek v bogati paleti barv in tematike.

Kvaliteta celotne izdaje, kriterij pri izbiri gradiva Meddobja pa sta zasluga glavnega urednika časnikarja **Toneta Mizerita**. Korektore in lektoriranje so bili na skrbi urednika in prof. **Metke Mizerit**; za oblikovanje revije in izbiro barve platnic, tokrat lila-bordo, pa je poskrbela kot že vrsto let **Monika Urbanija Koprivnikar**. Meddobje tiska **Editorial Baraga** v Lanusu in na tem mestu gre zahvala razumevanju in veliki odgovornosti vodju podjetja **Janku Barletu**.

Revija Meddobje izhaja s sofinanciranjem **Ministrstva za Slovence v zamejstvu in po svetu**. Ker pa je vsota dodeljena lansko leto s strani ministrstva bila znatno manjša, se še prav posebno zahvaljujemo vsem, ki so s prostovoljnimi delom in gmotno pomočjo omogočili izid revije.

T.D. in K.C.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Vroče in suho poletje se nadaljuje. Strankarsko delovanje počiva, a družbeno življenje je precej razgibano. Nedvomno ima iniciativo v rokah vlada, ki svoje načrte pelje po zastavljeni poti. A kljub navidezni spokojnosti ni miru. Vprašanje uvoza in pa povišice plač postavljata prihodnost pod vprašaj.

Usodna razlika. Te dni je uradni zavod za statistike (INDEC) objavil inflacijo za lansko leto. Ponovno se je obdržala med 9 in 10%. Tako vsaj trdi vlada. Že prej smo vedeli, da privatne ustanove in tudi uradni provincijski zavodi realno inflacijo postavljajo okoli 23%. To ne bi bilo pomembno, če ne bi bila od objavljenih števil odvisna tudi pogajanja o povišicah plač, ki so že v teku med sindikati in podjetniki. Usodna razlika več kot 13% je bistven dejavnik v teh pogajanjih. Čeprav vlada uradno zanika, in trdi da v teh pogajanjih ni »ne tal, ne stropa«, je postavila številko 18%, kot idealno, po kateri naj bi se zgledovali pogajalci. A večina sindikatov postavlja kot prag povišic omenjenih 23%. »Manj ne«, trdijo in grozijo s stavkami. V takih okoliščinah bosta poletje in jesen zelo vroča. Vprašanje je tudi, kako bo nastali položaj vplival na voljo ljudstva. Meseca marca, ko bodo pogajanja v polnem teku, bodo tudi začeli prihajati računi za javne storitve (elektrika, voda, plin) in v mnogih primerih že brez državne subvencije. Tudi občinski in provincijski davki so prišli »ojačeni«.

To bo povzročilo nov inflacijski sunek, katerega obseg še ni znan. Te dni je vlada odločila, da ne bo več posredovala subvencij za potniški transport na dolge proge. Bencin, ki so ga podjetja doslej dobivala po izredno nižani ceni (razliko je plačala država) si bodo morali oskrbeti na splošnem trgu po normalni ceni. In še bomo naštevali.

Superminister. Kako se včasih preroki zmotijo. Še ni dolgo tega ko so razni opazovalci napovedovali zaton državnega tajnika za notranjo trgovino. Zloglasni in osovraženi Guillermo Moreno naj bi skorajda zapustil svojo funkcijo, kot spravna žrtev na oltarju boljšega razumevanja med vlado in družbo. Kaj še! V novi vladi ta gospod sedaj nadzira notranjo in zunanjo trgovino. Ima absolutno kontrolo nad uvozom, ki je sedaj skrajno omejen. Nihče ne more uvoziti ene šivanke brez predhodne prošnje in sledečega dovoljenja državnega tajnika. Tako lahko opazimo, kako se domači trg prazni ra-

znih izdelkov, med katere lahko postavimo likalnike, utekočilnike, hladilnike in še vrsto drugih kuhinjskih in hišnih pripomočkov. A to ni najhujše: težavo ima tudi domača industrija, ki uporablja uvožene dele. To sta predvsem avtomobilska in elektronska. Namen tega zaviranja je ojačiti pozitivno bilanco zunanje trgovine in (predvsem) omejiti padanje deviznega sklada. V Centralni banki potrebujejo dolarjev in zadelo je vzel v roke »uspešni« Moreno. Da s tem okrni gospodarsko rast in prizadene delovanje industrije, ga kaj malo skrbi. A gospod ima še višje cilje. Posegel je celo na področje ministrstva za javna dela (minister je Julio De Vido) kjer načeljuje ofenzivo proti petrolejskim družbam, češ, da je cena gorivom pretirana in jo morajo znižati. Zaviranje uvoza pa ima tudi diplomatske posledice: brazilski podjetniki kar besnijo, ker se srečujejo z rastočimi težavami uvoza svojih izdelkov na argentinski trg. Zadevo je v roke vzela brazilska vlada in tudi tukaj lahko položaj postane vroč.

Ogrožena letina. Zadnje dni so skromne padavine samo nekoliko pomirile zaskrbljene kmetje. Letina pa je še vedno ogrožena. Najbolj prizadeta je koruza in v nekaterih predelih ugotavljajo, da bodo rešili komaj 20% pridelka. Drugod je nekoliko boljše. Tudi soja je v nevarnosti. Kar precej pridelka se je že zapadlo suši. Kmetje zahtevajo od vlade podporne ukrepe. Trdijo, da so področje, ki je v preteklih letih največ prispevalo k gospodarskemu razvoju. Kar so oni pripomogli, naj jim sedaj vlada nekako povrne. V vladi pa nad tem niso preveč navdušeni. Največji del prizadetega področja pripada provinci Buenos Aires. Ta pa ima svoje notranje težave. Na področju provincijske vlade se bije tih, skrit, a oster boj. Ni tajnost, da guverner Scioli ne uživa popolnega zaupanja gospe predsednice, in da je osovražen s strani mlade predsedniške garde »La Cámpora«. Podguverner Mariotto pripada najbolj skrajnim »crinistom« in načeljuje ofenzivo proti guvernerju. To odmeva v krajevem parlamentu, ki skoraj ne deluje, pa tudi v razmerju med provincijsko vlado in župani, ki sicer niso navdušeni nad »mladimi Turki« v vladi, a krvavo potrebujejo dodatnih finančnih sredstev, ki jih ima edinole vlada. Kako dolgo bo trajal ta položaj in kako se bo rešil, je eno bistvenih vprašanj argentinske priho-

SDO-SFZ

Uspešno leto 2011

Mladinski organizaciji sta bili delavni med letom 2011. Sodelovanje mladih v centrali in s strani krajevnih odsekov je bilo pozitivno in razvidno tudi v opravljenem delu. Tukaj navedemo nekatere, vsaj glavne dejavnosti preteklega obdobja:

Sedemindvajset mladih se je udeležilo duhovnih vaj od 25. do 27. februarja 2011, ki jih je vodil g. Igor Grohar.

V mesecu marcu so pripravili srečanje odbornikov, ki ga je vodil Claudio Scalese, da bi se bolj združili med seboj. Tudi so organizirali »čevapčićeadu« v Slomškovem domu.

Na 42. pevsko glasbenem večeru (14. maja 2011) je sodelovalo pet solistov, dva dueta in tri skupine.

Na državni praznik junija meseca se je vršil Medkra-

jevni turnir odbojke (MTO) v San Justu.

Dne 3. septembra so prvič organizirali Rocklet v sanhuški kleti. Sodelovali so štiri skupine in ena solistka; imeli so posebno razstavo slik.

Oktobra meseca so se udeležili predavanju ge. Milene Igljčar pod naslovom »Mladi, ljubezen, spolnost in načrtovanje družine«.

Prvo soboto v novembru 2011 so praznovali 59. skupni mladinski dan v Slovenskem domu v San Martinu s celodnevni programom.

Stopamo v novo obdobje. Centrala in odseki imajo že svoje odbore (glej prihodnjo številko). Upamo, da bo leto 2012 bogato v sadovih našega dela.

m. m.

MENDOZA

60-letnica slovenske šole sv. Cirila in Metoda

Družine, ki so začele prihajati v Mendoza v letu 1948, so se znašle pred težko odgovornostjo, kako v tujem svetu ohraniti in posredovati svojim potomcem duhovne in kulturne vrednote, ki so jih prinesli s seboj. Društvo Slovencev v Mendози, ustanovljeno v avgustu 1949, je začelo razmišljati o tem in porodila se je počitniška šola, ki je že delovala enkrat tedensko med počitnicami 1950/51 in 1951/52 pod vodstvom č. g. Janeza Malenška. Sčasoma se je razvila v sobotni šolski tečaj, ki je trajal skozi vse leto, v podobni obliki, kot jo ima še danes.

Poučevanje ni bilo lahko, saj je primanjkovalo učnih pripomočkov in tudi skupnega slovenskega doma še ni bilo. Prostore za šolske ure so dobrohotno odstopile posamezne družine. Leta 1959 je šola dobila svoje stalne učne prostore na cesti Urquiza 335, v kupljeni stavbi, ki se je poslej imenovala Slovenski dom. Od leta 1981 deluje tudi tečaj za špansko govoreče otroke, namenjen otrokom mešanih zakonov, ki bi se radi naučili slovenskega jezika.

V prvih letih so učne načrte učiteljice sestavljale same. Za pouk slovenščine so uporabljale različna berila. Dobrodošle so bile tudi knjige, ki jih je šola dobivala že precej let iz Koroške, kjer se borijo s podobnimi težavami kot mi. Precej šolskega gradiva sedaj prejemamo tudi iz Slovenije, vendar je treba snov prilagoditi našim razmeram in zmožnostim. V teh šestdesetih letih je poučevalo okoli 40 učiteljev in pet katehetov. Poučevanje otrok je bilo vedno zastojno, saj je vse delo storjeno iz ljubezni do otrok in do slovenskega naroda. Otrok, ki so do sedaj obiskovali šolo, je bilo okoli 400.

Dokaz, da je bila šola živa korenina slovenskega drevesa v tujini, naj bo seznam otroških odrskih predstav za Dan ockov in mamic v oktobru in za konec šolskega leta. Predstavljenih je bilo 49 igrice in 146 prizorov!

Brez dvoma ima največjo zaslugo za šestdesetletno uspešno delovanje slovenske šole voditeljica Lenčka Božnar, ki je začela poučevati v letu 1957, kmalu po svojem prihodu iz Slovenije. Organizira, poučuje, išče učne moči, včasih režira igre ter prizore, navdušuje, pripravlja učno snov ... Velik delež pri delovanju in trudu so imeli tudi č. g. Jože Horn, ki je poučeval katekizem skoraj pet desetletij, pokojni prof. Božidar Bajuk, ki je sodeloval predvsem

prebudili v enaindvajsetem stoletju in se srečali z zadnjimi tehnološkimi napredki. Glavno vlogo Kralja Matjaža je spretno in doživeto igral Tine Šmon, njegovo sitno ženo Alenčico je prikazala Zofija Štumberger, Matjaž Nemanič je bil Matjažek Kralj, paž - Nikolaj Nemanič, spletična Micika - Guadalupe Nemanič, učiteljica - Rezka Novak Nemanič, poveljnik vojske Gusti - Erik Nemanič, mama - Gizela Zumer, snažilec - Frido Šmon, frizerka - Astrid Llanos, vojaki - Gabrijel Nemanič, Marjan Šmon in Nikolaj Štumberger. Sodelovalo je tudi 18 otrok naše šole. Režiral je Davorin Hirschegger.

Sledila je razdelitev priznanj. Katehetoma: Tončki Šmon in č. g. Jožetu Hornu. Učiteljicam šolskega tečaja po letu 2001: Nežki Bajda Bellandi, Stazi Mlinar Anton, Rezki Novak Nemanič, Lenčki Božnar in Zofiji Štumberger. Voditeljem petja: Davidu, Borisu, Sebastjanu in Leonardu Bajdi, Marti Grintal in Pavletu Nemaniču. Še živim predsednikom šolskega odbora od 1960 do 2011: Staneu Grebencu, arh. Božidarju Bajuku, Maksu Ovčjaku, inž. Jožetu Šmonu, Davorinu Hirscheggerju, Ani Štirn Arrigoni in Rezki Novak Nemanič. Izrednim šolskim pomočnikom: Francki Jerovšek Juhant, Fridi Mlinar Bajda, Anici Zumer Ovčjak in Heleni Hirschegger Štumberger.

Za to priložnost smo tudi izdali revijo Glasnik v 150 izvodih. V njej je prispevek članov naše skupnosti in iz Buenos Airesa. Stane Grebenc je napisal bežen pogled v zgodovino naše skupnosti. Č. g. Jože Horn je napisal nekatere misli o tem važnem jubileju. »Dobila sem vlogo...« je naslov članka mlade Zofije Štumberger, ki je lepo opisala svoje izkušnje na odru. Lenčka Božnar je v verzih orisala Našo zgodbo, staro 60 jubilejnih let. Svoje izkušnje kot učiteljica sobotne slovenske šole je podala Angelca Šmon Bajda, izkušnje, ki ji sedaj pomagajo, da sodeluje v uradnem Slovenskem kolegiju Anton Martin Slomšek, kjer seznanja slovenske in argentinske otroke s slovensko kulturo. Vključeni sta tudi pismi, ki sta nam ju poslali šolska referentka Zedinjene Slovenije Alenka Prijatelj in dolgoletna učiteljica v Balantičevi šoli iz San Justa Angelca Klanšek. Iz Slovenije smo prejeli čestitke Maruške Štirn Šmon. Lenčka Božnar je podrobno opisala delovanje šole v teh zadnjih desetih letih in nastope šolskega odra. Predsednik inž. Milan Nemanič je v imenu Društva doprinesel svoje misli. Majda Nemanič je obujala spomine na svojo pot skozi šolske klopi. Angelca Čad Bajda je prišla v stik s slovensko skupnostjo šole pred osmimi leti in je napisala v špansčini presojo o bogastvu slovenskih vrednot, ki se v skupnosti pretakajo iz roda v rod s pomočjo slovenske šole. Opisala je tudi izkušnje, kako nudi svojim otrokom slovensko besedo preko risank ali otroških pesmic, ki jih dobiva na internetu ali direktno iz Slovenije.

Po končanem slavlju smo se še nekaj časa mudili pri zakuski in dobri pijači.

Naslednji dan, v nedeljo, je č. g. Jože Horn daroval zahvalno sv. mašo. Naša šola je obhajala šestdesetletnico svojega življenja. Da v njej še vedno žubori slovenska beseda in pesem, se moramo zahvaliti božji pomoči in tudi šolskima zavetnikoma sv. bratoma Cirilu in Metodu.

SLOVENSKA VAS

Zaključek Baragove šole

V nedeljo 4. decembra smo se zbrali v Hladnikovem domu, in v procesiji odšli k maši. Daroval jo je g. Jaka Barle v zahvalo za dobroto, ki smo jih med letom prijeli.

Vrnili smo se v šolske prostore in čakali začetek akademije. Najprej je bila poslovitev osmošolcev. To leto je kar pet otrok končalo osnovno šolo. Približali so se Bruno Cruz, Aldana Čeč, Brandon Hess, Aleš Koprivnikar in Martin Otero. Učiteljica Liljana Zidar jim je pripela slovenski šopek. Nato so recitali »Babica, povej!« (Frančiška Reja), ki nam govori o domotožju in ljubezni do domovine.

Nato jim je ga. Liljana podala prelepe želje in nasvete. »... Po osmih letih skupnega učenja, druženja, prijateljstva, prihaja neizbežno slovo. Slovo od šole, ki vas je vsako soboto sprejela in vabila k učenju, igranju, kjer ste preživeli vesele in tudi grenke trenutke. Neizbrisne spomine boste poneli s seboj v življenje ... Približali smo vam tudi slovensko kulturo, našo dediščino. Pomnite, da imate slovenske korenine; to naj vam bo v ponos. Večkrat ste prejeli tudi nauke za življenje. Ohranite jih v srcu ker nobena beseda ni bila dana brez ljubezni do vas ...«

Nekaj besed podala ostalim učencem in staršem voditeljica šole, ga. Lucijana Servin Čeč in poudarila besedi zaklad in zgled. Čas, ki ga nudimo našim otrokom, je pravi zaklad življenja in naše delo je zgled, da bodo tudi oni čutili zavest pripadnosti narodu in domovini. Da bodo znali biti dobre osebe, živeti v družbi in spoštovati delo sočloveka! Iskreno se je zahvalila vsem, ki so med letom sodelovali pri pripravi odrske igre *Zgodbe Noetove barke*.

Prišel je trenutek predstave. Na odru so se pojavili zvončki, trobentice, prileteli so še metuljčki in pikapolonice, najmlajši naše šole. Pripravljali so se na počitnice; tako tudi otroci. Saj vemo, da je to najlepši čas, ker ni nalog, ni treba zgodaj vstajati, niti se učiti, itd. Narava pa nas vabi k občudovanju lepote in uživanju trenutkov v prijateljski družbi. Dva učenca sta si mislila, da šola ni potrebna. Hotela sta se skriti v gozdu, ko sta slišala recitacijo učencev 5. in 6. razreda »Dva potepena šolarja«. Eden izmed njiju se je premislil in jo kar hitro je pobrisal v šolo. A usoda ga je doletela na mostu, kjer ni bilo prostora za dva. Tam se je

Osmošolci se poslavljajo

kregal in predrzno obnašal do deklice, ki tudi ni bila olikana. Toliko časa sta se prerekala, da sta oba padla v vodo. Prišla sta gasilca in ju rešila. Ko sta bila zopet na mostu, sta se kregala naprej. Gasilca nista mogla verjeti, kako sta nevezgajena. Končno sta otroka razumela, da je pomoč potrebna in da je prav pomagati bližnjemu v stiski. Odšla sta skupaj naprej. Sprehajala sta se po planini, uživala v prelepi naravi in se pripravljala na počitnice! Odrski prikaz je potekal med petjem in igranjem. Za konec so

otroci 3. in 4. razreda recitali »Poletje«. Pred odhodom pa so vsi otroci zapeli »Pred nami so počitnice«.

Šolsko leto smo končali z željo, da bi otroci res preživeli prelepe dni v igranju, sprehodih, branju, počivanju in razvedrilo v naravi in ne pred ekrani!

LvS

Ljubki nastopajoči otroci

Prizor iz igre

pri petju in pokojni g. Rudi Hirschegger kot režiser.

Prireditev 60-letnice je bila v soboto 17. decembra zvečer. Program sta povezovali Ani Grintal Hirschegger in Stazi Mlinar Anton. Najprej je voditeljica Lenčka Božnar podala kratko poročilo o delovanju šole v teh zadnjih letih. Nato so bivši in sedanji učenci uprizorili zabavno igro Jakobine Bračič *Kralj Matjaž*, ki predstavlja, kaj bi se zgodilo, če bi se kralj, njegova vojska in spremstvo nenadoma

Pozdrav vseh nastopajočih

mb

Plešasta pevka: absurd v Slovenski vasi

Izredne gledališke dogodivščine smo bili deležni tisti, ki smo v soboto 17. decembra približali dvorani Hladnikovega doma ter bili prisotni na kulturnem večeru, ki ga je organizirala krajevna Zveza mater in žena s predstavo Ionescove igre **Plešasta pevka**. Besedo izredne jemljem dobesedno, in to iz raznih razlogov. Prvič, ker spada *Plešasta pevka* med gledališka dela, kakršnih nismo dovolj vajeni v naši slovenski skupnosti v Argentini. Vse bolj smo navajeni, recimo, na klasični način, kakršnega je dejansko v profesionalnem krogu že malo težje najti. Pojavile so se seveda tudi druge vrste predstav prav v naši skupnosti in marsikdo se je lotil sodobnih avtorjev. Ne vem, pa če se je kdo že lotil spraviti na kakega izmed naših odrov Ionescovo absurdno gledališče. Zato je pomembno dejstvo, da se je v Slovenski vasi predstavilo tako besedilo, z vso ostro kritiko vsakdanjosti, pomanjkanja komunikacije, izgube identitet, dolgočasja in praznine, ki je značilna *avantgardni* povojni literaturi v drugi polovici XX stoletja. Besedilo igre, ki presega literarne norme in logiko, je brez dvoma izvrsten izziv za režiserja, za igralce in končno seveda tudi za gledalce. Prav takemu izzivu se je odzvala režiserka Mirjam Goljevšček, ki se je po dolgem času vrnila k gledališki dejavnosti v naši skupnosti, dejavnosti v kateri je že nekdaj izkazala svojo plodnost, sposobnost za delo in tudi umetniško korajžo do takih izzivov.

Vrnitev režiserke na naš oder je drugo pomembno dejstvo, ki se ga veselimo člani skupnosti, saj vemo česa je Mirjam Goljevšček zmožna in kako uspešno kombinira zanimanje in ljubezen do gledališča z resnostjo svojega načina delovanja. Očitno je bilo, da je prodrla v Ionescovo besedilo in ga uresničila s popolnim zadetkom, s spoštovanjem do ozračja *Plešaste pevke* in tudi z osebno iniciativo glede zamisli kakih posebnosti, ki so takemu absurdu kot »naravno« pripadale (če je beseda »naravno« v tem primeru sploh uporabna).

Ker so sami nastopajoči pod vodstvom režiserke skrbno zatajili te posebnosti prav do dneva predstave, in ker upam, da se bo predstava drugo leto ponovila na našem odru in še kje drugod, bom previdno tudi jaz molčal. Predstava je potekala v primernem *tempu*, kar je posebno pomembno pri tej *antidrami*, ki nam ravno nastavlja vprašanja o potekanju časa in kako ta čas polnimo smiselno ali nesmiselno, da bi tako pokrili praznino in dolgočasje. Dialogi so se pletli brez posebnih težav, po zaslugi režiserke in nastopajočih, kar je znak zbranosti, s katero je bila vsa zadeva pripravljena. Enostavnejše je, ko igralca zgodba vodi in ko se dogodki vežejo z nitjo koherence; tega pa v tem primeru ni bilo, zato so bili dialogi posebno zahtevni. Zahtevo so igralci sprejeli in prekoračili brez težave in s hvalevrednim uspehom. Tako so se odprla nova vrata v novejša gledališča, za kar smo režiserki in nastopajočim tudi posebno hvaležni.

Opustil bom tudi podrobno analizo vsakega igralca. Naj omenim le, da je Dani Grbec še enkrat izkazal svoje mojstrstvo za gledališče. To leto je že opravil protagonični vlogi pri drugih nastopih, a tokrat smo ga videli kot nikdar prej. Ponovno je trosil po odru svoj talent, kretneje obdeloval s spretnostjo a istočasno s sproščenostjo, in zopet dosegel ludični stil, ki mu je značilen, s katerim uživa in pospešuje tudi užitek gledalcev. Prav tako je presenetil Marko Kocjančič, ki ga tudi pogosto vidimo na odru in o čigar resnosti ne more nihče dvomiti. Presenetil je s podajanjem vloge, ki mu je bila prav gotovo zahtevna kot malo katera do sedaj. Med moškimi igralci pa naj še omenim Gabija Burja, pri katerem postopoma narašča naravni talent, ki ga je deležen in ki

smo ga vaščani v zadnjih časih mogli odkriti. Tudi pri njem je bila opazna svežost, ki so jo na odru zmožni tisti, ki imajo za igralske posle naraven dar. Pavlinka Grbec je zopet izkazala svojo sigurnost, dobro obvladala besedilo in svojo vlogo podala solidno. Claudia Rozina se je uspešno okorajžila in poskrbela za resno podajanje svoje vloge; želimo ji še mnogo nastopov in tako tudi napredovanja v gledališki umetnosti. Yamila Grbec je pa veselo in sproščeno utelesila svojo vlogo ter tako potrdila, da je za tako vrst umetnosti posebno nadarjena. Tudi njo bi želeli ponovno videti v raznih nastopih; upamo, da bo še naprej dorajščala. Končno je vse imenovane nemo spremljal Ezequiel Grbec, z enostavno vlogo, ki jo je podal s svojo posebno postavbo, medtem ko je skrbel za zvonjenje regresivne stoječe ure.

Skratka, ponovno smo doživeli vesel gledališki dogodek v Slovenski vasi s predstavo, v kateri so se kombinirali nastopi že dolgoletnih igralcev in prvi odrski koraki novih navdušencev, po zaslugi igralcev samih in seveda režiserke, kar je ponovni znak da je lanuško gledališče poživilo v zadnjih časih.

Za maskiranje, ki je bilo pri nekaterih vlogah poudarjeno vendar ne pretirano, je poskrbela Mariana Urbanija. Za razsvetlavo, ki je bila brez posebnih komplikacij, in sceno, v abstraktnem in surealnem stilu, pa je poskrbel Fede Cerar.

Po zaključeni predstavi je aplavz navzočih zaslužen nagradil igralce, ki so nas tako presenetili, in režiserko, ki se je odločila ne stopiti na oder in ploskanje veselo sprejela. Nato se je predsednica ZMŽ Slovenske vasi, Martina Miklič, zahvalila vsem, ki so *Plešasto pevko* spravili na oder ter nas vse opomnila, da je višek kulture v dobroti in medčloveški solidarnosti. Ponovil se je aplavz, zaprl se je zator in sledila je večerja.

Tako se je večer zaključil v lepem vzdušju, prav tako kot je potekala igra, ki nam je dala možnost za nasmeh, istočasno pa nam zastavila pomembna (ne komična) vprašanja. Tako se je tudi zaključilo hvalevredno gledališko delo v Slovenski vasi v letu 2011, ki obeta lepo prihodnost.

M.

Mami v spomin

Preteklega 28. decembra je mirno zaspala v Gospodu Vera Mizerit roj. Kostelec. Tiha, mirna, kot njeno življenje, je bila tudi njena smrt.

Naša pokojna mama se je rodila v Šentrupertu na Dolenjskem na sveti večer, 24. decembra leta 1916. Komaj dve leti stara je izgubila mamo, ki je po porodu tretje hčerke umrla ob koncu prve svetovne vojne. Oče Marko, brat poznejšega stiškega opata Avguščina Kostelca, se je čez nekaj let ponovno poročil in v tem zakonu so se mu rodili štiri fantje.

Mama Vera se je zelo mlada poročila z učiteljem Martinom Mizeritom. Mirno življenje jima je presekala druga svetovna vojna in komunistična revolucija. Moža so ji najprej v internacijo odpeljali Italijani, po povratku pa so ga mobilizirali partizani. Ušel jim je, se nekaj časa skrival in končno umaknil v Ljubljano. Od tam je leta 1945 bežal na Koroško in v začetku 1949 prišel v Argentino.

Mama Vera je ostala sama, s štirimi otroki. Prizadela jo je tudi smrt dveh bratov, semeniščnikov v stiškem samostanu, ki sta bila bolničarja pri novomeškem domobranskem bataljonu in ležita verjetno nekje v Kočevskem rogu. A ni klonila. Medtem, ko je otroke pazila stara mama, je mama Vera hodila v službo, da nas je preživljala. Bila je tiha a junaška. Med vojno se je bila udeležila pogreba sedaj blaženega Alojzija Grozdeta na šentruperskem pokopališču in po vojni s sestrama urejevala njegov grob, ko je

bilo to še nevarno.

Leta 1954 je dobila dovoljenje, da je družina lahko odšla za očetom. V Buenos Airesu se je začelo novo skupno življenje, ki tudi ni trajalo dolgo. Oče Martin je umrl aprila leta 1967. Medtem se je mama Vera že izučila knjigovozništva v tiskarni Federico Grotte in pozneje, po ustanovitvi Editorial Baraga, bila vodja knjigovoznice v tej slovenski tiskarni. Večina slovenskih knjig, ki so se tedaj še množično

tiskale med nami, je šlo skozi njene izkušene in pridne roke, dokler se ni upokojila.

V skupnosti ni zasedala vidnih mest, a se je zvesto udeleževala slovenskih prireditvev in dejavnosti in jih po svojih močeh podpirala. Dokler so ji moči dopuščale, je vsako nedeljo pohitela k slovenski maši v Slomškov dom, ki ji je bil košček izgubljene domovine. Strastno je brala in navdušeno podpirala ves naš tisk. Po njem je segala do zadnjega, tudi ko ji je vid že skoraj opešal.

Bila je dobrega srca. Kdor je s prošnjo potrkal na vrata njenega doma, nikdar ni odšel praznik rok. Predvsem pa je bila globoko verna, vdana v božjo voljo. Nikdar se ni spraševala, zakaj težave in preizkušnje, ki jih je morala v življenju pretrpeti. Vedno je ponavljala: Bog že ve zakaj. V tej trdni veri je živela in po veri tudi odšla k Gospodu. Na svet jo je na sveti večer pripeljal Jezušček, k Njemu so jo odpeljali Nedolžni otroci. Naj počiva v miru.

tvoji otroci

RAST X (1981-2011)

Že trideset let

Po petih letih se je naša RAST X zopet srečala na Pristavi v Castelarju, da praznuje 30 let, odkar smo zapustili šolske klopi SSTRMB. Veliko novega in zanimivega je bilo slišati iz ust sošolk in sošolcev. Pa tudi kaj grenkega je bilo vmes. Saj naše življenje obsega vesele in tudi žalostne trenutke.

Čeprav smo imeli namen in smo pripravili zahvalno sv. mašo, je ni bilo mogoče izpeljati.

V božično okrašeni gostinski sobi, z jasicami in božičnim drevesom, smo bili deležni zakusov in se še naprej lepo pogovarjali. Potem smo pa posedli ob pogrnjeni mizi. Sin sošolke in sošolca je pripravil zelo okusno večerjo. Dekleta iz Pristave pa so nam lepo postregle.

V veseli družbi je čas prehitro minil. Po primernih besedah sošolca in sošolke, smo nazdravili za ponovno srečanje RASTi X.

Težko se je bilo posloviti, ko se z nekaterimi sošolci in sošolkami ne vidimo preveč pogosto. Seveda smo se tudi slikali za spomin na ta dan.

Želja vseh nas je, da bi se še večkrat lahko srečali in obujali spomine.

RAST X

NOVICE IZ SLOVENIJE

MARIBOR - EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE

Tridnevno slavje, s katerim so v Mariboru konec tedna naznanili prevzem naziva Evropska prestolnica kulture, je v nedeljo doseglo vrhunec s premiero opere Črne maske Marija Kogoja. Novo postavitev, četrto po njenem nastanku, je režiral Janez Burger, glasbeno vodstvo je v rokah dirigenta Uroša Lajovica. Glavno vlogo poje Jože Vidic.

NAVZGOR, KLJUB ŠIBKOSTI

V Sloveniji se je šibka gospodarska aktivnost nadaljevala tudi v začetku zadnjega lanskega četrtletja. Rast izvoza se je v prehodu iz tretjega v četrto trimesečje upočasnila, a se bo nizka gospodarska aktivnost nadaljevala tudi v prihodnje.

KAKO GLEDAJO SLOVENIJO?

Slovenija je po raziskavi ameriške ustanove Heritage Foundation in časnika Wall Street Journal na lestvici ekonomske svobode za leto 2012 med 184 državami zasedla 69. mesto. S tem je na lestvici zdrsnila za tri mesta, nižja pa je tudi njena skupna ocena, razkriva objavljeno poročilo. V Evropi se je Slovenija na lestvici za leto 2012 med 43 državami uvrstila na 32. mesto. Njena ocena je nad svetovnim povprečjem, ki je pri 59,5 točke, a pod regionalnim, ki je pri 66,1 točke.

ZNIŽANJE OCENE

Potem ko je bonitetna agencija Standard & Poor's (S&P) devetim državam z evrom, tudi Sloveniji (za eno stopnjo: z AA- na A+), znižala bonitetno oceno, je ta poteza, čeprav pričakovana, odmevala po vsej Evropi. Na ministrstvu za finance RS so ob tem zagotovili, da Slovenija navkljub sestavljanju nove vlade izvaja vse ukrepe za stabilizacijo javnih financ. Slovenija se je pridružila izjavi, ki jo je v petek podal evropski komisar za denarne in gospodarske zadeve Olli Rehn. „Znižanje bonitetne ocene, ne samo Sloveniji, temveč tudi še osmim evropskim državam, se nam zdi pretirano in ne upošteva vseh doslej izvedenih ukrepov tako na ravni EZ kot tudi v Sloveniji,“ so poudarili na ministrstvu.

NA NOVEM »TITANICU«

NI BILO SLOVENSkih DRŽAVLJANOV

Na ladji Costa Concordia, ki je nasedla ob zahodni Italiji, pri čemer so umrli trije ljudje, najverjetneje ni bilo slovenskih državljanov. Kot je za povedal Arsen Mihaič, direktor agencije CFC križarjenja, ki v Sloveniji prodaja križarjenja družbe Costa Cruises, preko te agencije na tem križarjenju niso potovali slovenski državljanji. Na MZZ pa so povedali, da jih italijanske oblasti za zdaj niso obvestile, da bi bili med žrtvami nesreče Slovenci. So pa dodali, da je veleposlaništvo v Rimu v stalnem stiku z italijanskimi oblastmi.

PO SVETU

ZNIŽANJE OCEN

Francoski predsednik Nicolas Sarkozy se je po znižanju bonitetne ocene svoji državi zavezal, da bodo pripravili še več reform za izhod države iz krize. Napovedal je, da bo konec meseca nagovoril francoske državljane in jim pojasnil pomen odločitev, ki jih je treba uresničiti brez odlašanja. Petkovo znižanje bonitetnih ocen več državam s skupno evropsko valuto pa odmeva tudi drugod po svetu. Japonski finančni minister je izrazil zaskrbljenost, da bi lahko sledilo tudi znižanje bonitete dežele vzhajajočega sonca. Petkovo znižanje bonitetnih ocen pa je svoj pečat pustilo tudi na tečaju evra. Ta je namreč v primerjavi z jenom v ponedeljek padel na najnižjo raven v zadnjih 11 letih. Že v petek pa je v primerjavi z dolarjem padel na najnižjo raven od avgusta 2010.

SANKCIJE MADŽARSKI

Evropska komisija ima vse več težav z Madžarsko. Državi namreč grozita dve vrsti sankcij. Prvo kar bode v oči so sporne politične reforme, ki niso v skladu z evropsko zakonodajo. Ukrepi Budimpešti grozijo tudi, ker ni sprejela učinkovitih ukrepov za znižanje proračunskega primanjkljaja. Vlada Viktorja Orbana je namreč sprejela novo ustavo, ki je v veljavo stopila s 1. januarjem. Na novo je urejena vrsta področij, med drugim centralna banka in javne finance, ustavno sodišče, organizacija sodstva in državnega tožilstva in volilna zakonodaja. Ob novi ustavi je bila z ustavno večino sprejeta še vrsta posebnih zakonov, ki po oceni opazovalcev posegajo v neodvisnost centralne banke oziroma sodstva.

SIRIJA

Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon je sirskega predsednika Bašarja al Asada pozval k prenehanju nasilja in ubijanja lastnih ljudi ter ga opozoril, da pot

PISALI SMO PRED 50 LETI

V SLOMŠKOVO LETO

Ko so pred nekaj leti - l. 1959 - proslavljali slovenski katoličani v domovini stoletnico prenosa sedeža lavantinske škofije iz ponemčenega koroškega Št. Andraža v slovenski Maribor, ki ga je izvršil Slomšek in tako postal prvi mariborski škof, so proglasili tisto leto za Slomškovo leto z namenom, naj se združi vsa domovina v molitvi k Bogu, da bi jim v Slomšku, tem svetem narodnjaku in kulturnemu delavcu, dal tudi prvega slovenskega svetnika.

Slovensko zamejstvo se tedaj ni odzvalo prošnjam slovenskih škofov v domovini in smo neka-ko prezrli ta domači jubilej.

Letos pa teče stoletnica Slomškove smrti, ki je umrl 24. sept. 1862.

Mnenja smo, da je zdaj priložnost, da se tudi slovenska emigracija združi s katoliško domovino in to leto posveti spominu tega velikega Slovenca, ki nam v današnji dobi more biti še posebej zgled ljubezni do Boga in do slovenstva.

SLOVENC V ARGENTINI

OSEBNE NOVICE

Poroka. V ponedeljek dne 15. januarja 1962 sta se poročila v župni cerkvi v San Justu Janez Žitnik in gdč. Juanita Yaniselli. Mladi par je poročil ženinov sošolec kaplan g. Janez Langus, za priči sta bila ženinu njegov oče Rudolf Žitnik, nevesti pa njena sestra gdč. Alcira Yaniselli. Čestitamo, želimo vso srečo in veliko božjega blagoslova.

Družinska sreča. V soboto, 13. januarja 1962 je bil krščen v župni cerkvi v Martin Coronado Marko Zorko, sin Franca in Ivanke Kržič. Botrovala sta Ludvik in Marija Kržič, obrede je pa izvršil slov. dušni pastir za San Martin g. Jože Jurak. Čestitamo.

SLOVENSKA VAS

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA TEČAJA V SLOV. VASI

Na praznik sv. Treh kraljev ob 17. uri je bil v Slovenskem domu zaključek šolskega tečaja škofa Ireneja Friderika Barage. V preteklem šolskem letu ga je obiskovalo 89 otrok, velika večina iz vasi in Urbančevine, precej otrok pa je vsako soboto prihajalo k slovenskem pouku tudi iz drugih predmestij ob južni železnici. Tečaj sta skozi vse leto vodila Lovre Jan in njegova soproga ga. Zdenka. Verouk so poučevali slovenski dušni pastirji gg. lazaristi.

Svobodna Slovenija, 18. januarja 1962 - št. 3

zatiranja vodi v slepo ulico. Al Asad je medtem v nedeljo razglasil splošno amnestijo za zločine, storjene med nemiri v zadnjih desetih mesecih. Koliko zapornikov bodo izpustili, ni jasno. Od začetka upora so izpustili skoraj 4 tisoč zapornikov. Opozicija trdi, da v zaporih ostaja več tisoč ljudi, režim pa tudi obtožuje načrtnega nasilja nad protestniki, ki je doslej zahtevalo že več kot 5 tisoč življenj. Sirski režim ne priznava teh obtožb. Za nasilje obtožuje oborožene tolpe, zahodne države pa, da kujejo zaroto proti Siriji.

EP BO IMEL NOVEGA PREDSEDNIKA

Prva naloga Evropskega parlamenta v letu 2012 bo izvolitev novega predsednika. Za nasledstvo Jerzija Buzka na predsedniškem položaju se potegujejo trije kandidati: Nemeč Martin Schulz iz vrst socialdemokratov, ki je tudi prvi favorizirani za to mesto, ter Britanca Diana Wallis iz vrst liberalcev in Nirj Deva iz vrst evropskih konservativcev. Volitve so potekale v torek in v sredo, ko je list že v tisku, s tajnim glasovanjem. Evropski poslanci so na ponedeljkovem plenarnem zasedanju v Strasbourgu govorili tudi o razmerah na Madžarskem ter se seznanili s programom danskega predsedovanja Svetu Evropske unije.

RESUMEN DE ESTA EDICION

TODAVIA SIN GOBIERNO

Fracasó el primer intento de formar un nuevo gobierno en Eslovenia. Zoran Janković no pudo reunir el apoyo de los 46 diputados necesario para acceder al cargo de primer ministro. Ni siquiera recibió el apoyo de todos los diputados de los partidos que lo acompañan. Con sólo 42 votos tuvo que aceptar su derrota. Ahora la iniciativa vuelve al presidente de la República Danilo Türk, quien debe proponer un nuevo candidato (o el mismo) para que el Parlamento de su veredicto. (Pág. 1)

REVISTA ENTRESIGLOS

A fines del año 2011 se publicó un nuevo número de la revista cultural Entre siglos (Meddobje) que edita la Acción cultural eslovena. Esta edición de 160 páginas no decepcionará a los lectores ávidos por la poesía, prosa, la crítica y el ensayo. Participaron con sus textos: los poetas Gregor Papež, Branko Rebozov, Lojze Lavrič y Veronika Antonič; el Dr. Marko Kremžar; el escritor Lev Detela; el académico Zorko Simčič; el Lic. Vladko Voršič; el cardinal Dr. Franc Rode; el reconocido pintor Ivan Bukovec, entre otros. (Pág. 2)

60 AÑOS DEL CURSO ESLOVENO MENDOCINO

Las familias que llegaron a Mendoza en 1948 sintieron la responsabilidad de mantener y transmitir los valores culturales y religiosos de su país natal. En agosto del '49 se fundó el centro esloveno mendocino y, desde la preocupación, surgió la escuela de verano, a cargo del padre Janez Malenšek. Con el tiempo se convirtió en el curso de los sábados, a lo largo de todo el año (similar al de hoy en día). En 1959 el curso logró su espacio físico permanente en el hoy Centro esloveno. Desde 1981, existe un curso para los niños que hablan español, destinado a hijos de matrimonios mixtos, que desean aprender la lengua eslovena. A lo largo de los 60 años de existencia enseñaron alrededor de 40 maestros y 5 sacerdotes, todos de manera voluntaria. Por los salones del curso, cuyos patronos son los Santos Cirilo y Metod, pasaron 400 alumnos. Durante los 60 años representaron 49 obras de teatro y 146 escenas. El mayor mérito es de su directora Lenčka Božnar, que comenzó a enseñar en 1957, poco después de su llegada desde Eslovenia. El sábado 17 de diciembre de 2011 celebraron sus bodas de perla con una obra de teatro en la cual el legendario personaje Kralj Matjaž (que según el saber popular esloveno, duerme con su ejército en la montaña y que cuando despierte, vencerá a sus enemigos y desterrará a la injusticia) despierta en el siglo XXI, rodeado de avances tecnológicos. Con motivo de los festejos también editaron la revista Glasnik (150 ejemplares) donde entre otros artículos se puede leer un poco de historia de la colectividad en Mendoza, las impresiones personales frente al curso, sobre el escenario, los recuerdos de los años como alumna... Al día siguiente, el padre Jože Horn ofreció la misa en agradecimiento. (Pág. 3)

LA CANTANTE CALVA

El sábado 17 de diciembre de 2011 en el salón principal del centro esloveno Hladnikov dom de Lanús, se representó la obra teatral "Plešasta pevka". La organización estuvo a cargo de la Liga de madres de familia. Se trata de una obra del teatro del absurdo del dramaturgo Eugène Ionesco. La dirección corrió por cuenta de Mirjam Goljevšček que logró un buen ritmo razonable en una obra que nos interroga sobre el transcurrir del tiempo y como lo llenamos, para cubrir el vacío y el aburrimiento. Los diálogos - no ligados a una línea coherente, vacíos - se desarrollaron sin problema. Según los datos del cronista, esta es la primera obra del absurdo de Ionesco que se representa sobre tablas eslovenas en la Argentina. El texto de la obra que sobrepasa las normas literarias y la lógica, fue una excelente prueba para la directora, los actores y, finalmente, para el público. (Pág.4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Franci Znidar / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinctis.com.ar in esloveniau@gmail.com
Za Društvo ZS: Franci Znidar / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Katica Cukjati, Mikaela Mehle, Miha Bajda, Lucijana Servin Čeč, Martin Sušnik, RAST X in Jože Rožanec.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 500.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 635.-; beli papir \$ 710.-; Bariloche; \$ 560.-; obmejne države Argentine, 215.- US dol.; ostale države Amerike, 225.- US dol.; ostale države po svetu, 235.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 165.- US dol. za vse države. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**
Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucía Bogataj
Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
Tel. 4441-1264/1265

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel./Fax: 4602-7386.

E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Matjaž Ravnik - odvetnik. Civil., delav., trg. tožbe; pogod., neprem. razpr.; dedišč., zapušč.

Bs. As.: Viamonte 1337 2º D; 4372-6362; Tor/čet 15. do 19.

S. Justo: Perú 2650; 3969-6500; Pond/sred/pet 15. do 19.

mrvnik@telecentro.com.ar

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Suscesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683

e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

VALUTNI TEČAJ
V SLOVENJI
18. januar 2012

1 EVRO 1,27 US dolar

1 EVRO 1,29 KAD dolar

1 EVRO 5,51 ARG peso

OSEBNE
NOVICE

Rojstvi

Dne 13. januarja se je v Kranju rodila **Nina Rant**, prvorojenka Kristjana in Brigite Hostič.

V soboto, 14. januarja se je rodila **Paula Boltežar**, hčerka Sonie roj. Petkovšek in Marjana Boltežar.

Srečnim staršem iskreno čestitamo!

Smrt

V Villa Tesei je umrla **Nežka Skubic roj. Kralj** (81). **Naj počiva v miru!**

Nasvidenje 16. februarja

Ta izvod je zadnji pred letnimi počitnicami. **Svobodna Slovenija** prihodnje tri tedne ne bo izšla.

Prva številka po počitnicah bo tiskana z datumom, 16. februarja.

Hvala za razumevanje in nasvidenje!

Uradne ure za stranke
v Slovenski hiši
(atención al público)

V počitniških mesecih, do novega sporočila, bomo v pisarnah v Slovenski hiši (Zedinjena Slovenija, Dušnopastirska pisarna, Svobodna Slovenija) na razpolago rojakom **od ponedeljka do petka, od 12. do 18. ure.**

Hvala za razumevanje!

PRISTAVA

XXII. Veselica narodnih plesov

V soboto 3. decembra je folklorna skupina s Pristave priredila Veselico narodnih plesov. Program je vseboval enajst točk. Lokalna folklorna skupina je predstavila prvo točko z uprizoritvijo primorskih plesov; v drugi polovici programa pa predstavila nekaj plesov z dolenske pokrajine. Želi so splošno odobravanje publike, ki jih je iz odra pospremila z močim aplavzom.

Paragvajce je zastopala skupina »Yberá«, ki je elegantno predstavila štiri plesse: *Danzas de Feliz Pérez Cardozo*, *Cascada*, *Nemboqu Ikatu* ter *Galopera*. Plesi so bili slikoviti

prednikov, in da so imela nekatera že več desetletij. Zaplesali so *Hulanj*, *Letochová polka*, *Odzemek*, *Mistrinská* in *Krajcopolka*.

in vedno uprizorjeni v parih.

Tretjo točko programa so pripravili Čehi. Folklorna skupina »Sokol« je med predstavo opisala pokrajine, od koder izvirajo plesi. Oblačila so bila bogata in živih barv. Poudarili so, da so jih podedovali od svojih

Pet točk večera je bilo posvečenih argentinskim plesom. Najlepšo izmed njih je pripravil »Ballet Folklórico de adultos« iz *Escuela Municipal de Danzas José Neglia*. Ti so zaplesali tipične plesse iz argentinskega severa, ki so značilni zaradi poskočnega ritma

pa še *Papas calientes*, *Tres esquinas* in *La Cumparsita*. Plesalci skupine »Ballet de Tango« iz *Escuela Municipal de danzas José Neglia* pa so nastopili s plesom *El Abrazo*. Ena najbolj zanimivih točk večera so bili brez dvoma Danci. Ti so pripravili posebno povezavo, kjer so razlagali nekatere navade in inštrumente, ki so jih uporabljali pri plesih. Imeli so tudi dva glasbenika, ki sta igrala *nychelharfo*, tipičen danski inštrument, in pa kitaro. Večina so bili plesi živahni, nekateri pa bolj umirjenega značaja. Zaplesali so *Ples drsalcev*, *Hamburško kolo*, *Okrogli Mihael*, *Sekstur II*, ter *Majhni mož v škripcih*.

Špansko folkloro je zastopal »Ballet Arte español«. Dekleta so predstavila štiri elegantne plesse: *El fandango de Doña Francisquita*, *Alegrías*, *Sevillanas* ter *Colombianas*.

in barvitih noš. Zaplesali so *Escenas de carnaval*, *Huaino*, *Cueca* in *Taquirari*. Ista skupina je imela na skrbi še eno točko, v kateri so predstavili *Cuadro Norteño*, *Pala pala*, *Remedio atamisqueño* in pa *Gato*. Ostale skupine so plesale tangos. Skupina »Semillas de Tango«, je zaplesala *Organito de la tarde*, *El Torito* ter *La Yumba* v prvi točki, kasneje

V teku večera so bile na voljo tipične slovenske jedi in peciva.

Ob koncu prireditve, sta se napovedovalca Helena Dolinšek in Martin Križ zahvalila vsem prisotnim za sodelovanje, in povabila navzoče na veselico, ki se bo organizirala drugo leto.

-e. -c.

STANOVNIK - DAKAR

Sreča v nesreči

Slovenski dirkač Miran Stanovnik je predčasno končal letošnji vzdržljivostni reli Dakar. Zaradi natrgane mišice na nogi po padcu na deseti etapi so ga morali s helikopterjem prepeljati v bolnišnico, a ni šlo za hujšo poškodbo.

Potem ko je prvih deset dni tekmovanja preživel brez večjih težav, so se te na Stanovnika zgrnile v zadnjih dneh. Na deveti etapi je z motorjem vred padel v reko in izgubil veliko časa, da je dirkalnik spet usposobil. Prireditelji so mu naknadno sicer odšteli čas, ki ga je porabil za popravilo, tako da je imel pred deseto etapo 22. skupno izhodišče. Preizkušnja od Iquiqueja do Arice v skupni dolžini 694 kilometrov pa je bila nato usodna za »puščavskega lisjaka«. Po padcu je sicer nadaljeval vožnjo, ko pa se je ustavil, da bi pritrtil potno knjigo, motocikla ni več mogel zagnati.

Po večurnem trudu je obupal, kmalu zatem pa so ga prireditelji morali odpeljati v bolnišnico, saj se je izkazalo, da si je pri padcu poškodoval stegensko mišico leve noge. Torej lahko pričakujemo, da se bo Stanovnik naslednje leto spet postavil na štart, da izpolni svojo željo: biti med prvimi desetimi in/ali zmagati vsaj eno etapo.

Foto: S. Gaser

SLOVENCİ IN ŠPORT

KRANJEC SPET NA STOPNIČKAH

Slovenski smučarski skakalec Robert Kranjec je zmagal na prvi tekmi v poletih za svetovni pokal na Kulmu. Tekma je bila zaradi slabega vremena prestavljena na dan kasneje in je imela zgolj eno serijo. Drugi je bil Avstrijec Morgenstern, tretji pa Norvežan Bardal. Najboljši slovenski smučarski skakalec je nato na drugi tekmi uspešen dan dopolnil še s petim mestom.

ZLATA LISICA BREZ SNEGA V MARIBORU

Tekme alpskih smučark za svetovni pokal, ki so bile za 21. in 22. januar načrtovane na Mariborskem Pohorju, bodo zaradi pomanjkanja snega izpeljali v Kranjski Gori. Novico o selitvi 48. Zlate lisice je na svoji spletni strani potrdila tudi Mednarodna smučarska zveza. Predstavniki organizacijskega komiteja tekmovanja za 48. Zlato lisico so priznali premoč naravi in obelodanili, da so zaradi pomanjkanja snega primorani tekmovanje že petič prestaviti v Kranjsko goro. Pohorje je te dni povsem zeleno. Sicer smučišča upravlja podjetje RTC žičnice Kranjska Gora, ki je v delni lasti Športnega centra Pohorje.

ZMAGA LAHKO TUDI ZARADI SPODNJEGA PERILA?

Mednarodna smučarska zveza Fis je sporočila, da spodnje perilo Tine Maze, ki ga je slovenska smučarka nosila 9. januarja, ko je v Bad Kleinkirchheimu osvojila drugo mesto v superveleslalomu, ustreza pravilom Fisa. Obenem pa je Fis izdal priporočilo smučarjem, naj tovrstne opreme ne uporabljajo.

Omenjeno spodnje perilo naj bi bilo plastificirano in obstaja sum, da se med vožnjo zlepi s kombinezonom. Tako bi lahko prišlo do kršitve pravil Fis o prepustnosti zraka pri opremi, saj namesto dveh kosov praktično nastane eno, meni Fis.

Medtem pa je Tina na superveleslalomu za svetovni pokal alpskih smučark v italijanski Cortina d'Ampezzo zasedla tretje mesto.

KATARINA SPET NA STOPNIČKAH

Slovenska teniška igralka Katarina Srebotnik je v finalu turnirja WTA v Sydneyju z nagradnim skladom 637.000 dolarjev v finalu dvojic skupaj s Čehinjo Kveto Peschke premagala Američanki Liezel Huber in Liso Raymond 6:1, 4:6 in 13:11.

OBVESTILA

Petek, 24. februarja:
Začetek duhovnih vaj za mladino

Sobota, 10. marca:
Sprejemni izpiti Srednješolskega tečaja RMB, v Slovenski hiši.

Izšel je
Telefonski imenik
Slovencev v Argentini 2012

Na 170 straneh najdete osebne telefone, poslovne podatke, slovenske ustanove v Argentini in po svetu ter še marsikaj.

Na razpolago je v Slovenski hiši in pri poverjenikih.
Cena: samo \$ 40.-